

To pravilo naj si dobro vtisnejo v glavo vsi tisti učitelji, ki učé tuje jezike. Suho in prazno učenje iz glave ugonobi razum in dobra čutila. Večkrat se sliši tožba: „Ta in uni otrok je že v naj prvih letih prav lepo znal govoriti (deklamovati) mnogo pesem in učenih govorov, sedaj ko je večji, pa nima do takih lepih reči prav nič življenja in veselja“. Življenje in veselje do lepoznanstva ste mu zaterli ravno takrat, ko ste ga mučili s takimi rečmi, ki jih ni razumel, in se jih je mogel vendar učiti.

Koristne stvari.

Zrak je težak.

Da je zrak težak, marsikdo vé, ali kako zeló je težak ne vé vsak. Učeni so izštevilili, da je zrak, ki pritiska na prostor 15□', 32.000 funtov težak. Ker popolnoma izraščén človek potrebuje toliko, to je, 15□', mora tedaj vsaki dan in vsako uro, bodi si na kopnem ali na vodi tako težo, to je 32.000 funtov, nositi. Marsikdo bo rekel, da pod tako težo se mora človek zgruditi; se vé da bi človek ne mogel take teže nositi, ko bi jo imel samo na herbtu, — ali tu se mora misliti, da je zrakova teža popolnoma razdeljena in da na vse strani, zunaj in znotraj, enako pritiska, kar stori, da te teže človek ne čuti. Zrak pa ni po vseh krajih in v vseh deželah enako težak; le po ravnih deželah ima zrak zgoraj imenovano težo; nižji ko je kak kraj, težji je zrak, in višji ko je kraj, lahkeji je zrak. Od tod tudi pride, da tisti ljudje, ki živé po hribih in gorah, se nekako slabo počutijo, ko se preselijo v nižave, ker je zrak tu bolj težak, kakor v višjih krajih. Nekteri terdijo celó, da to dela silno željo po domu, da je človeku neizrečeno dolgi čas po domu.

Književstvo.

Dobri učilni pomočki. Večkrat poprašuje kdo po knjigi, ki bi po domače obdelovala zemljepisje avstrijskega cesarstva. Ta gotovo ne vé, da imamo prav izverstno delo te verste, ki je že 1861. l. prišlo na svetlo v c. k. zalogi šolskih knjig, in se imenuje: „Kratek popis cesarstva avstrijskega sploh in njegovih dežel posebej. Za niže gimnazije in više realne šole sestavil Ludovik vitez

Heufler, poslovenil M. Cigale na Dunaju^a. Ta zelo obširna šolska knjiga je prav važna tudi za ljudsko, posebno za nedeljsko šolo večjih učencev, pa je tudi prav potrebna pomočna knjiga vsakemu ljudskemu učitelju sploh. V njej najdeš v lepem slovenskem jeziku mnogo mnogo, česar ti je treba pri splošnem rečnem poučevanju. Pri vsaki deželi je prav jedernato popisana lega in velikost, različni viši in nizi kraji, morja, jezera, podnebje, rastlinje in živalstvo, prebivalci, narodnost, vera, kmetijstvo, rudarstvo, fabrike, železne ceste in vodne poti, ceste po suhem, kupčija, šole, ime in gerb, razdelitev, posamni kraji in vse bolj važne in znamenite stvari itd. Zares, premalo je znana še ta koristna knjiga. Veljá vezana 85 kr.

Enako važen za ljudske šole je tudi: „Botanischer Atlas in fünf Blättern“, ki obsega mnogo bolj navadnih, prav na tanko narisanih in pobarvanih podob iz rastlinstva. V imeniku so imena pisana v nemškem, laškem, poljskem, češkem, ruteniškem, hrovaškem, serbskem, slovenskem, ogerskem in v romanskem jeziku. Ako se ti veliki listi (na velikej poli) denejo v rom ali oklep pod steklo in se obesijo na stene v šoli, je to kaj lep in tudi prav koristen učilen pomoček pri razkladanji berilnih vaj i. t. d. Tudi ta „atlas“ se dobi v c. k. zalogi šolskih knjig na Dunaju, in veljá lepo pobarvan le 1 gold. 26 kr.

Tudi za g. g. katehete ima c. k. zaloga šolskih knjig lep pomoček pri poučevanju, in sicer: „Razlaganje keršansko katoliškiga naukav podobah za šolo, cerkev in dom“. Spisal Bernard Galura, knezoškof briksenski. Ta iztis ima v sebi 60 prav lepih podob s slovenskimi napisi, zizreki iz sv. pisma, s primernim kratkim razlaganjem. Te podobe so prav pripravne pri poučevanju v keršanskem nauku, pa tudi lepi spominki in lepa darilca za pridno mladino. Vsaka podoba posebej veljá 2 kr., sto podob na izbero 1 gold. 40 kr.; vseh 60 87 kr., vezan iztis pa 1 gold. 5 kr.

Šolske stvari.

Iz slovnice. Prislov. 1. Odgovori te la vprašanja: Kje je Bog? Kam se megla vzdiguje? Kod straši? Kdaj drevesa cvetó? Kdaj listje rumeni? Kdaj moliš čez dan? Kolikrat treši na zemljo?